

בש"פ 3121/16 - אברהם יובל אהרוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3121/16

כבוד השופט נ' סולברג
אברהם יובל אהרוני

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים בעמ"י 21186-04-16 מיום 12.4.2016
שניתנה על-ידי השופט ד"ר י' מרזל

עו"ד עידן גמליאלי; עו"ד רשאל זועבי

בשם המבקש:

החלטה

1. בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט י' מרזל) מיום 12.4.2016 בעמ"י 21186-04-16, בגדרה התקבל עררה של המשיבה (להלן: "המדינה") על החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 11.4.2016 במ"י 19226-04-16 (השופט ד' ש' ג' ריכטר), אשר במסגרתה דחה את בקשתה של המדינה להארכת מעצרו של המבקש בשמונה ימים נוספים לצרכי חקירה, והורה על שחרורו ל'מעצר בית' בתנאים מגבילים.

רקע

2. המבקש חשוד במעורבות בפרשה רבת משתתפים, שעניינה יבוא אסור של בשר לישראל באמצעות חברות שונות, דרך שטחי הרשות הפלסטינית. פועל יוצא של החשדות נגדו נוגע לעבירות בתחום המס והלבנת ההון.

עמוד 1

3. בעקבות חקירה סמויה, שהפכה לחקירה גלויה ביום 4.4.2016, נעצר המבקש, וכמו כן נעצרו מעורבים נוספים בפרשה.

4. בעניינו של המבקש ניתנו החלטות שונות בבקשות קודמות להארכת מעצר, אך אין זה המקום לפרטן.

5. ביום 11.4.2016 הגישה המדינה בקשה להארכת מעצרו של המבקש בשמונה ימים נוספים, לצרכי חקירה. זוהי הבקשה נשוא הליך זה.

ההליך בבית משפט השלום

6. בית משפט השלום (השופט ד' ש' ג' ריכטר) דחה את בקשתה של המדינה, בקבעו כי "החקירה קרובה למיצוי וזאת לנוכח הישגיה עד כה", וכי החומרים שהוצגו בפניו אינם מעידים על התפתחות משמעותית בחקירה, אלא מדובר בעיקר ב"חיזוקים לחשדות שהיו ידועים קודם לכן".

7. בית משפט השלום עמד על חלקם היחסי של המעורבים בפרשה. בתוך כך, נקבע כי חלקו של המבקש גדול יחסית, וכי נוספו אינדיקציות המחזקות את 'החשד הסביר' נגדו כי עבר את העבירות בהן נחשד.

8. לאחר מכן פנה בית משפט השלום לבחינתן של עילות המעצר לפי סעיף 13(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"). בחינה זו נעשתה במשותף לגבי כלל החשודים העצורים בפרשה.

9. אשר ל"עילת המסוכנות", נקבע כי היא "אינה רלבנטית שעה ששיטת הפעולה נחשפה ונודעה ברבים. זהות החברות ידועה וכבר כעת ידוע כי מי שהתקשר איתם עובר לפרסום החקירה אינו עושה כן כעת". אשר ל"עילת השיבוש", קבע בית משפט השלום כי "לנוכח התקדמות החקירה והישגיה לא מצאתי ממש בקיומה של עילה זו מה גם ששיקול משמעותי הוא הפרסום הנרחב שניתן לפרשה". אשר לעילת המעצר הדרוש לצורך ביצוע פעולות חקירה ספציפיות, קבע בית המשפט כי רק פעולת חקירה אחת - פעולה 14 - עשויה לבוא בגדר עילה זו, אולם "היא מנוסחת באופן כללי ואינה מתייחסת למשיב זה או אחר ועל כן לא אתחשב בה". לפיכך, דחה בית המשפט את בקשת המדינה, והורה כי המבקש ישהה ב'מעצר בית' מלא עד ליום 20.4.2016, בתנאים מגבילים ותוך הפקדת ערבות כספית.

ההליך בבית המשפט המחוזי

10. על החלטתו של בית משפט השלום הגישה המדינה ערר לבית המשפט המחוזי, בטענה כי בניגוד לאמור בהחלטתו של בית משפט השלום, חומר החקירה שנאסף מהווה התפתחות משמעותית. המדינה טענה כי בשלב הנוכחי של החקירה לא ניתן לערוך הבחנה בין המשיבים השונים, שכן פעולות החקירה בעניינם תלויות אלה באלה. עוד טענה המדינה כי קיים חשש ממשי לשיבוש פעולות החקירה, וכי מתקיימת גם עילת המסוכנות, בשל האופן השיטתי והמתוחכם שבו פעלה הרשת, הן בעניין הברחת הבשר, הן בעניין עבירות מס ועבירות הלבנת הון.

11. בית המשפט המחוזי (השופט י' מרזל) קיבל את עררה של המדינה, בקבעו כי מדובר בפרשה מורכבת, הן מבחינת ציר הזמן, הן מבחינת מספר המעורבים. פרשה מסוג זה, כך נקבע, מצריכה פעולות חקירה מורכבות, התלויות זו בזו מחד גיסא, ואשר לא ניתן לבצען בו-זמנית מאידך גיסא. בית המשפט המחוזי עמד על כך שמורכבות זו היא אשר עמדה בבסיס ההיעתרות לבקשות קודמות להארכת המעצר אשר הגישה המדינה, וקבע כי אף לגבי הבקשה האחרונה, הלא היא הבקשה נשוא הליך זה, "קיימת תשתית מספקת להותרת המשיבים במעצר לצורכי חקירה לפרק זמן נוסף".

12. בית המשפט המחוזי נימק את החלטתו בכך שאף אם המסוכנות הקונקרטית, הקשורה במעשה הקונקרטי שכבר בוצע, נחלשה בעקבות הפרסום התקשורתי, הרי "שאלת המסוכנות אינה טמונה רק במעשה הלכאורי שהיה, אלא גם במבט צופה פני עתיד". בענייננו, כך נטען, "מדובר בפרשה שמערבת בתוכה היבטים של מסוכנות ברורה ובכלל זה מסוכנות לשלום הציבור. כעולה מן הערר, מדובר לא רק בעבירות כלכליות ועבירות של קבלת דבר במרמה וזיוף אלא גם בחשד לעבירה שעניינה מעשה העלול להפיץ מחלה". לפיכך נקבע כי מתקיימת עילת המסוכנות.

13. בית המשפט המחוזי חלק על קביעתו של בית משפט השלום אף לעניין התקיימותה של עילת השיבוש, וקבע כי עיון במכלול החומר, לרבות בפעולות החקירה שפורטו וטרם בוצעו, מעלה כי "מדובר בפעולות חקירה העשויות במידה לא מבוטלת מקשה אחת, כלומר בפעולות חקירה שניתן לראותן ככאלה שיש בהן כדי להוביל להתפתחויות חקירה שאותן ניתן יהיה לבצע רק בתנאי מעצר של כל המשיבים בלא הבחנה ביניהם ותוך חשש קונקרטי לשיבוש". בית המשפט קבע כי חרף ההתקדמות בחקירה, ברי כי היא לא תמה, וכי "נדרשות עוד פעולות חקירה לא מבוטלות שאין מנוס מעריכתן תוך כדי שהמשיבים עצורים". לבסוף ציין בית המשפט המחוזי כי קביעותיו אלה מתייחסות הן לעילת השיבוש, הן לצרכי החקירה.

14. בית המשפט התייחס בהחלטתו למצבו הרפואי של המבקש בהליך דנן, בקבעו כי הגם שניתנו הוראות לעניין מצבו הרפואי במסגרת שחרורו ל"מעצר בית", "אין בכך בנסיבות המקרה עילת שחרור העומדת בפני עצמה", ולכן אין בכך כדי לשנות מן התוצאה אליה הגיע בית המשפט.

הבקשה למתן רשות ערר

15. המבקש מונה כמה סיבות אשר מצדיקות, לטענתו, את התערבותו של בית משפט זה בהחלטתו של בית המשפט המחוזי. ראשית, לטענתו החלטותיהם של בית משפט השלום ושל בית המשפט המחוזי סותרות זו את זו. לעניין זה הוא מצוין כי ניתנה בעניינו "החלטת שחרור עקרונית נוספת עוד בזמן הארכת המעצר הראשונה". לטענתו, מדובר ב"פער לא פרופורציונלי" בין ההחלטות. שנית, טוען המבקש כי החלטת בית המשפט המחוזי אינה מאזנת נכונה בין צרכי החקירה לבין זכותו לחירות, ופוגעת "פגיעה חמורה ובלתי מידתית" בזכויותיו. פגיעה זו מתחדדת, לטענתו, נוכח העובדה כי הוא עצור מיום 9.9.2016, וכי זה לו מעצרו הראשון מאז ומעולם. שלישית, לטענתו, בית המשפט המחוזי לא בחן את קיומה של חלופת מעצר. רביעית, הוא טוען כי בית המשפט המחוזי סתר את עצמו, כאשר מחד גיסא קבע כי עילת המסוכנות נחלשת, ומאידך גיסא קבע כי קיימת מסוכנות במבט צופה פני עתיד. חמישית, טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי טעה באופן שבו יישם את עילת השיבוש, כאשר לא הבחין בין העילה הקבועה בסעיף 13(א) לחוק המעצרים, לבין העילה הקבועה בסעיף 13(ג) לחוק המעצרים. בכך, "בית המשפט קמא לא בחן את הצורך האמיתי בהמשך המעצר החקירתי והאם תתקיים פגיעה חמורה וקשה ביכולת ניהול הסביר של חקירה כאמור לעיל". ששית, טוען המבקש כי החלטת בית המשפט המחוזי מפלה בינו לבין חשודים אחרים בפרשה, ובראשם מוניר סלהב, אשר שוחרר בערבות כספית. לטענתו, שחרורו של מוניר מקים ספק בדבר הצורך במעצרו-שלו, שכן מדובר באותה חקירה, ומכאן גם באותם צרכי חקירה. לראיה, הוא טוען כי אף לדברי המשטרה עילת השיבוש קיימת כלפי כל המעורבים בפרשה.

16. המבקש אינו חולק על קיומו של חשד סביר, אלא על הצורך בהמשך מעצרו לצרכי חקירה. לטענתו, שגה בית המשפט המחוזי כאשר קבע כי מתקיימת בעניינו עילת המסוכנות. לטענתו, קביעתו של בית המשפט המחוזי, ולפיה שאלת המסוכנות אינה תלויה אך במעשה שכבר בוצע, אלא יש לבחנה במבט צופה פני עתיד, "כמוה כעילה הרתעתית שחלפה לה מן העולם". עוד הוא טוען כי בית המשפט המחוזי "לא נימק ואף לא הפנה באופן ספציפי למסמך חסוי המקים החשש לשיבוש".

17. לבסוף, קובל המבקש על כי לא נערכו התאמות בין פעולות החקירה לבין החשודים, ובכללם המבקש. לדבריו, מצב דברים זה עשוי לגרום להתארכות החקירה וכתוצאה מכך, לפגיעה בזכותו לחירות.

דיון והכרעה

18. דין בקשת רשות הערר להידחות, ודומני כי אין צורך בתגובה מאת המדינה.

19. הלכה היא כי רשות לערור ב'גלגול שלישי' תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות המצדיקות זאת, כגון פגיעה לא מידתית בזכויות החשוד או הנאשם או אי-מתן משקל ראוי לשלום הציבור וביטחונו (בש"פ 6535/15 אסעד נ' מדינת ישראל, פסקה 7 וההפניות שם (12.10.2015) (להלן: "עניין אסעד").

20. בענייננו, לא מתקיימות הנסיבות המצדיקות מתן רשות ערר כאמור ב'גלגול שלישי'. הבקשה שלפני אינה מעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ולמעשה הוא אף לא ניסה להציג ככזו. אף לא הוצגו לפני נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות מתן רשות ערר גם בהעדר שאלה בעלת חשיבות כללית.

21. למותר לציין כי אין הצדקה ליתן רשות ערר מפאת העובדה שבית המשפט המחוזי הפך את החלטת בית משפט השלום כשלעצמה (עניין אסעד, פסקה 8 וההפניות שם (12.10.2015)).

22. למעלה מן הצורך אוסיף כי אף לגופו של עניין, מקובלת עלי החלטתו של בית המשפט המחוזי על יסוד נימוקיו. אציין, בניגוד לטענתו של המבקש, כי בית המשפט המחוזי ציין מפורשות שקביעותיו מתייחסות הן לעניין עילת השיבוש, הן באשר לצרכי החקירה.

23. אשר לטענתו של המבקש ל'אכיפה בררנית', בית משפט זה קבע בעבר כי ככלל, אין מקום לבחינתה של טענת הפליה שעוסקת במצבים בהם הוגש כתב אישום רק נגד חלק מהמעורבים לכאורה בפרשה נתונה במסגרת הליך של מעצר עד תום ההליכים (בש"פ 7148/12 כנאנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 24-26 (14.10.2012)). דברים אלה יפים לבטח גם לגבי החלטות בדבר 'מעצר ימים' של המעורבים לכאורה בפרשה נתונה.

24. אשר לטענתו של המבקש כי לא נבחנה חלופת מעצר: אכן, בית המשפט המחוזי לא התייחס בהחלטתו באופן מפורש לקיומה של חלופת מעצר. עם זאת, חלופה אפשרית למעצר היתה מונחת לפני בית המשפט המחוזי מעצם קביעתה בהחלטתו של בית משפט השלום, וברי מדברי-החלטתו כי חלופה זו לא הניחה את דעתו. אציין, כי בבקשה

הנוכחית לא הוצעה חלופה אחרת. לפיכך, בנסיבות העניין, ובכלל זאת מספר ימי המעצר שמדובר בהם בשלב זה, אינני מוצא כי יש מקום להתערב בהחלטה.

25. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ז' בניסן התשע"ו (15.4.2016).

ש ו פ ט
